

אשית עצות בנפשי

שיעורים ושיחות

ממורינו דאש

הישיבה שליט"א

ק"כ
שנה ג'

פרשת שמות

תשפ"ו

סעודת הילולת מוהרנ"ת זי"ע
תשפ"ו בבני ברק

לשמיעת השיעורים

קול ברסלב: 1212-444-9191

– פנימי –

יוצא לאור על ידי תלמידי היכל הקודש
בני ברק יצ"ו

להערות והארות: ushiseb@gmail.com

מעודת הילולת מוהרנ"ת זי"ע תשפ"ו בבני ברק

ש. מה אפשר לעשות לקום בזמן אף כשה קשה?

טובה, 'ללכת לישון בזמן', אם הולכים לישון בזמן קמים בזמן, כשהולכים לישון מאוחר אין עצה לקום מוקדם, בן אדם צריך לישון, רבינו הקדוש שאמר לנו לקום בזמן, אמר גם לאחרים לקום בשעות אחרות, כפי שרבינו הורה לר' בערל שהיה אחד מתלמידי ר' יודל מדאשיב, מי שלומד את הספר הקדוש 'פעולת הצדיק', יוכל לקרוא שם את קורות חיי רבינו, מאז לידתו, יומי הנעורים של רבינו, והעבודות הקדושות של רבינו עד ההתגלות, וכשרבינו התגלה כשהיה אברך, מסופר שם ב'פעולת הצדיק', שהיה צדיק גדול בעיר דאשיב, ר' יודל מדאשיב, והוא היה תלמיד של הרה"ק ר' פנחס מקאריץ זי"ע, לר' יודל היה תלמיד בשם 'בערל', והוא הגיע להגיד לרבו ר' יודל שהוא נוסע למדודיוקא למקום מגורי הוריו, אמר לו רבו ר' יודל, תיזהר לא להיכנס שם לחצירו של הצדיק החדש שנתפרסם כעת, נכדו של הבעל שם טוב, אבל על התלמיד עבר מה שעבר, והוא כן נכנס לרבינו.

כי לר' בערל היה מאוד קשה לקום בחצות, היה לו גוף חלש יותר, והוא שכר גוי שיבוא להעיר אותו בכל יום בחלון, הגוי דפק בחלון, ר' בערל התעורר אבל הוא חזר לישון, כמו שאנחנו עושים עם השעון מעורר, שלוחצים על 'השתק', ור' בערל מאוד נשבר מזה בכל בוקר, ואז הוא אמר לגוי אני אשלם לך רק אם תראה אותי בחוץ עם הבגדים, ולא היה לו ברירה והתעורר מוקדם, אבל הוא היה

ת. שלום עליכם, ברוכים הבאים, אני מאוד שמח שאני זוכה להיות שוב כאן בארץ ישראל עם אנשי שלומינו, ביום גדול כזה, שהתאספו בהילולת ר' נתן, בעזרת השם עוד נדבר אחרי זה מר' נתן, אבל בגלל שאנשים מאוד רוצים לשמוע 'שאלות ותשובות', אנסה להשיב לכם בעזרת השם על פי מה שקיבלתי ממוהרא"ש.

על השאלה ששאלו עכשיו יש שאלות כאלו בשו"ת ברסלב, אברכים שואלים את מוהרא"ש מה הוא יכול לתת להם עצה איך לקום מוקדם כשה קשה להם, מי שלומד ספרי מוהרא"ש רואה שם דבר מאוד מעניין, הדברים שנראים הכי מסובכים, השאלות הכי מסובכות, פתאום כשקוראים את התשובה רואים שהדברים לא מסובכים בכלל, מוהרא"ש עונה על השאלות מאוד בפשטות, בשונה מספרים אחרים שאוהבים לעשות כל דבר מאוד מסובך, עונים על כל דבר שיש בו כמה חלקים וכו', אבל בשו"ת ברסלב כשקוראים את השאלה, זה נראה כמו שנכנסים למקום מאוד חשוך ומר, וחושבים מה יוכל מוהרא"ש לענות על זה, ואחרי זה קוראים את התשובה, רואים שהכל כל כך פשוט ומאיר.

מוהרא"ש עונה על השאלה הזאת ששואלים אותו מה אפשר לעשות לקום מוקדם, מוהרא"ש נותן שם עצה ממש

יש אנשים שעובדים ועובדים ועובדים, אבל לא את הקב"ה, הם עובדים את המצב, כי אם קמים בשעה עשר גם צריך לעבוד את השם, וכי בגלל שח"ו איחורתי זמן קריאת שמע, אאבד גם את התפילה, אלך לבית המדרש אף בשעה מאוחרת.

ואם מישוהו ישאל אותך, איך חסיד ברסלב מגיע בשעה כזאת לבית המדרש, תיזכר מהדיבור של הרה"ק ר' נחמן מטולטשין, תלמידו הגדול של ר' נתן, שפעם אחד מעד ביום מושלג, והוא נפל ליד בית ששם היתה גרה מתנגדת, מישהי שהבינה שלא אחזו מברסלב, היא הבינה שזה משהו חדש וכו', היא יצאה וצעקה עליו, אתה רואה, מן השמים הפילו אותך בגלל שאתה חסיד ברסלב, ר' נחמן נעמד ממקומו ואמר, אני מעדתי כי השלג מחליק, אבל קמתי מהנפילה רק בגלל שאני חסיד ברסלב, כי יש לי רבי שאומר לי לא להישאר על הריצפה אלא לקום ולהתחזק, אם מישוהו ניגש אליך בבית מדרש ואומר לך, מאז שהתקרבת למקום פלוני בברסלב.. התחלת לקום מאוחר, תגיד לו, אני קם מאוחר כי הרבה אנשים קמים מאוחר, אבל אני מגיע לבית מדרש אף שקמתי מאוחר, רק כי אני מסתובב שם במקום הזה בברסלב, כי שם שמעתי שאפשר תמיד לעבוד את ד'.

באמריקה יש משפט If it's not complicated, let's make it complicated. אם זה לא מסובך, בואו ונעשה את זה מסובך, נעשה מזה תיק כבד, נבנה כאן בעיה, ונלך למטפלים, זה לא כזה מסובך אם קמים מאוחר, אם תלמדו אשר בנחל, ושו"ת ברסלב, וכן המכתבים 'עצתו אמונה', שהם אותו דבר ממש, רק בכל דור השפה קצת משתנה אבל זה אותו דבר ממש, ושם תראו שלא

חלש כל היום, ור' בערל הגיע לרבינו וסיפר מה שעובר עליו שהוא רוצה לקום חצות, אבל הוא חלש כל היום ולא יכול לעבוד את ד', אמר לו רבינו שמוטר לו לישון טוב ולאכול טוב, ושיתחיל לעבוד את ד' מהרגע שהוא קם, אל תשבור את עצמך אל תפיל את עצמך, פלוני יכול לקום לפנות בוקר, זה הענין שלו, ואתה יכול לקום עכשיו ולעבוד את ד' מעכשיו, רבינו נותן לנו כלים לעבודת השם בכל מצב וזמן, היתה לי תוכנית שלימה לקום לפנות בוקר, כבר קבעתי חברותא, והייתי צריך ללכת לטבול בנהר וללכת לקברי צדיקים, והתעוררתי מאוחר, אומר לי רבינו, תקום מעכשיו, תתחיל מעכשיו להיות יהודי.

כשר' בערל חזר לדאשיב, ראה ר' יודל על פניו התעלות גדולה, הוא התחיל לעבוד את ד' בהתלהבות גדולה, שאל אותו רבו תספר לי את האמת מה קורה, איך התחלת פתאום לעבוד את ד' בכזו התעלות, גילה לו ר' בערל, לא הצלחתי להתאפק ונכנסתי לצדיק הזה הנכד של הבעל שם טוב והוא חיזק אותי, החליט ר' יודל שהוא סוגר את כל החסידות שלו, כל הקהילה נסגרת, אפשר למכור את הפארנצ'עס והשלטים שמניחים בחתונות, ונסע למדוודיקא.

העצה לקום מוקדם, זה ללכת לישון מוקדם, ואם עדיין הוא קם מאוחר, שיתחיל לעבוד את ד' מהרגע שהוא קם, עם שמחה יתירה, מהרגע שאתה קם, תהיה ירא שמים, נטילת ידיים, מקוה, וללכת לבית המדרש בשמחה יתירה, יש אברכים שהולכים לבית מדרש רק אם קמים מוקדם, אם הם קמים מאוחר, הם מתפללים בבית, ויוצא מזה שכשהם קמים מוקדם הם לא עובדים את השם, הם עובדים את עצמם, זה מאוד מפחיד,

לחינוך הילדים, ושיהיה לך דרך לשלום בית, שתלך שוב הביתה ותדבר יפה בבית, אפילו שצועקים עליך, המורה דרך יחזק אותך שתתחיל שוב ללמוד את התורה הקדושה בסדר דרך הלימוד של רבינו, גם אם אתה לא מבין, ולשאלות האלו שבאמת צריך מורה דרך אצלינו, לא חייבים מספר טלפון של המורה דרך, אפשר להאזין לשיעורים, אפשר להסתכל על המכתבים, כל השאלות מקבלים שם תשובות, אבל אם יש לך שאלה טכניות אם לשפץ את המטבח כי אשתך רוצה לשפץ את המטבח, אולי תמצא איזה רב באיזור שלך שיוכל לענות לך על שאלות כאלו, אצלינו לא מוכרים את הדבר הזה, אצלינו מוכרים חיזוק בעניינים אחרים, אני חושב שכל השאלה נופלת.

בעולם מקובל קשר אחר בין חסיד לרבי, אולי החסיד ישאל את הרבי שלו אם לקנות כובע חדש או לא, אני לא יודע איך המורה דרך בעצמו יודע אם הוא בעצמו צריך כובע חדש, אולי תחפשו מורה דרך שיענה על שאלות טכניות, ר' נתן כותב [שיחות הר"ן שיחה רמ"ט] שאצל רבינו היו מופתים לרוב, אבל עיקר המופתים שראו אצל רבינו היו בענין התקרבות ישראל לאביהם שבשמים, שכל מי שהתחיל לשמוע את רבינו התלהב לבו אל ד', והתחיל לדבר עם ד', וללכת לבית מדרש לשחרית מנחה וערבית, והתחיל ללמוד תורה, והתגלה לו שהאוצר מונח אצלו בבית ושישקיע באשתו וילדיו ושיפסיק עם דברי ההבל בבית.

אולי צריך קצת לחזק לקרוא את המכתבים, אני לא יודע מה הגבאים מלמדים כאן בבתי המדרש היכל הקודש, בשבת וימי התאספות, אני

צריך לעשות דברים מסובכים, אתה יכול לבטל את התור מחר של המטפל הזה שיעזור לך לקום מוקדם, כשהמטפל עצמו קם מאוחר, אין לך משרד לקבל אנשים שמתמודדים עם הבעיה שלך, אבל למטפל שלך יש משרד והוא מקבל אנשים עם אותם בעיות שיש לו, ואומר להם שזה לא כזה פשוט, זה מאוד פשוט לקום ולהתחיל לעבוד את ד'. יש עוד שאלות?

ש. יש כאן שאלה שנשאלת כמה פעמים: רוצים 'מורה דרך', ומה עושים כשלא מקבלים תשובה, מה אפשר לעשות?

ת. אני חושב שצריך להקדים קודם על מה צריך 'מורה דרך', ואולי אז לא תהיה כאן שאלה, בעולם נהוג שיש לאדם אדמו"ר, ומה הקשר שלו עם האדמו"ר שלו, מה השייכות שיש לאדם מן השורה עם הרבי שלו, איזה שאלות הוא שואל את הרבי שלו, ועל זה הוא מקבל תשובה, לפעמים השאלות הן במקרה רפואי, רופא אחד אומר לנתח, ורופא אחר אומר לא לנתח, ואז שואלים את הרבי מה לעשות, או שנולד ילד למזל טוב, וחמיו רוצה שיתנו שם פלוני והאבא רוצה שם אלמוני, ואז הוא נכנס לאדמו"ר שלו שיענה לו על השאלות הטכניות, אצל רבינו הקדוש בחדר היכל הקודש המורה דרך לא אמור לענות על שאלות טכניות, תצטרכו לנסות להסתדר לבד, מותר לשאול את המורה דרך, ואולי הוא יצליח לענות לך, אבל בדרך כלל הוא לא ידע מה לענות על שאלות כאלו, המורה דרך שלך בהיכל הקודש יודע לחזק אותך שהקב"ה מחכה לך וגם אם נפלת אתה יכול לחזור, ושיהיה לך דרך לכל דבר בחיים, ושתוכל לשמוח בפשטות היהדות, ושיהיה לך דרך

אין לנו השגה מה נשים צדקניות עוברות עם ילדיהן, אין לנו השגה מה עובר על האמהות היהודיות, אולי עוד מעט נדבר על זה לחזק את האברכים שיעזרו בבית, ובינתיים תנסו לבקש עזרה מהאמא או מהשכנה, או כשיש אפשרות לבעל לשלם לבייבי סיטר לכמה שעות, או להוציא את הילדים למשחקיה לכמה שעות, וגם כדאי לנסות להדליק קצת שירים של אמונה, שירים שמחים, שירים שזיכורו כל הזמן שיש הקב"ה, שזיכורו למה מגדלים את הילדים, מגדלים את הילדים למען הקב"ה, ואז יכול להיות שיהיה יותר קל, בעז"ה אחזק את האברכים על ענין זה. עוד שאלה?

ש. רבינו אומר בליקוטי מוהר"ן שמי שהוא חכם קצת אפילו גוי אין בכלל נסיון כל התאוה המרה [ע"י ליקוטי מוהר"ן חלק א' סימן ע"ב, ובשבחי הר"ן סי' ט"ז], שואל כאן אברך, אני לומד כל יום ח"י פרקים ואני עושה התבודדות, אני מרגיש שאני לא יכול לצאת לרחוב?

ת. מה השאלה כאן?

ש. האם מה שרבינו אמר זה גם לדורינו או שאין בכלל נסיון ותאוה?

ת. כל דיבור של רבינו הוא דיבור אמת לנצח נצחים, רבינו אומר מי שהוא חכם קצת כל התאוה המרה, זה לא נסיון אצלו, רבינו אומר שכל מה שעושים עסק מהנסיון של יוסף הצדיק עם אשת פוטיפר, זה לא בפשטות, כי בפשטות זה לא גבורה, כי מי שיש בו קצת חכמה מבין שאין כאן נסיון, ויש כאן סוד גדול, אין שאלה בכלל אם הדברים נוגעים גם אלינו, כנראה שאנחנו אפילו

חושב שהדבר העיקרי שצריך לחזק את אנשי שלומינו, שהם יקשיבו לשיעורים ושיקראו את המכתבים, ואז יהיו להם תשובות לכל שאלותיהם, יש אוצרות נפלאות, יש שיעורים נפלאים שאפילו מי שלבו כאבן והוא שבור לגמרי, הוא יכול להתחיל חיים חדשים ומתוקים, הספרים של רבינו ושל ר' נתן ושל מוהרא"ש מתרצים את כל השאלות והספיקות.

לא תירצתי לגמרי את השאלה, כי היה ברור לשואל מה זה מורה דרך, אבל האמת היא שלא כך עובד מורה דרך בהיכל הקודש, ואם עדיין יש לך שאלות טכניות, אתה יכול לשאול חבר טוב בבית מדרש, מה אתה היית עושה במקרה הזה והזה, אשתי רוצה לקנות עגלה חדשה לתינוק, האם לקנות או לא לקנות, תנסו להבין לבד מה לעשות במקרה כזה.

ש. הגיעה שאלה מהעזרת נשים, אשה שואלת: יש לי כמה תינוקות בבית בוכים 24 שעות ביום, בעלי יוצא 9 בבוקר לעבודה, וחוזר בלילה, אני מרגישה שאני מאבדת את שפיות הדעת, מה אני יכולה לעשות?

ת. זו שאלה קשה, זו שאלה קשה מאוד, שאלה ממש קשה היא שואלת, מה לעשות שהיא נופלת מהכוחות, אולי שהיא תנסה ליצור קשר עם המורה דרך של בעלה, באופן שהוא לא ידע, שינסה לחזק את הבעל שייגיע הביתה לשים יד ולעזור, ואולי יש בני משפחה שיכולים לעזור, אחיות או בנות מהשכנות, שיבואו קצת לעזור לקחת את הילדים לכמה שעות שהיא תוכל לנוח, זו שאלה מאוד קשה.

ולבכות אליו, רבונו של עולם, תציל אותי.

אספר לכם משהו יפה שמוהרא"ש מביא ב'אשר בנחל', סיפור יפה שסיפר ה'בן איש חי', היה משהו שהיו לו כאבים חדים בעיניים, אני לא מדבר ברוחניות, היו לו כאבים בגשמיות, הוא הרגיש בעין כמו שריפה, הוא רץ מרופא לרופא, הוא הרגיש שהולך לאבד את עיניו, עד שהגיע לאיזה נוכל שקרן ורמאי, שאמר שהוא רופא עיניים גדול והוא יכול לרפא אותו, הוא הכניס לו טיפות סם בתוך עיניו, טיפות שמעוותות את העין, הבן אדם התחיל לצרוח, מה עשית לי, הרי עכשיו אני עיוור לגמרי, הרופא פחד שהאיש הזה יצא ויעשה מלחמה ויתבע אותו בבית משפט, לכן הוא אמר לאיש הזה, יש לי בשבילך טיפות יותר טובות שירפא אותך לגמרי, הרופא הכניס לו טיפות בתוך אוזניו והוא עשה אותו גם חירש, והאיש הזה התחיל לצעוק, ואנשים שאלו אותו על מה הוא צועק והתחילו לדבר איתו, אבל הוא לא שמע כלום ולא ראה כלום הוא היה עיוור וחירש, ואנשים הסתכלו עליו כמשוגע, את כל זה עשה לו הרופא האכזרי כי פחד שיתבעו אותו.

מוהרא"ש כותב את הנמשל, הס"מ מגיע לבחור ולאברך ומפיל אותו בראיות אסורות, הוא לוקח ממנו את העיניים, הוא גורם לו שלא יוכל לראות שיש הקב"ה בעולם, שלא יוכל לראות את המשניות את החומש ואת הגמרא, הוא לא רואה את הקב"ה ולא מרגיש את הקב"ה, רח"ל מה שקורה היום עם כלי הטכנולוגיה, מנער ועד גדול נופלים בזה, עם כל מיני מכשירים, צופים בעבירות, אבל עדיין יש לזה עצה, אם הבחור והאברך ישמעו את דיבורי הצדיק

לא בגדר 'חכם קצת', כשלומדים תורה ע"ב בליקוטי מוהר"ן בחלק א' ומגיעים לקטע הזה בוכים אל ד': רבונו של עולם לפי דברי רבינו כאן אני שוטה גדול, אין לי אפילו לא קצת חכמה.

ובמצב הזה מגיע רבינו ונותן לנו עצות, שאפילו שאין בנו חכמה ואפילו שיש לנו תאוה זו ואפילו שאנחנו שוטים ונערים כמו שאנחנו נראים עם התאוות שלנו, אומר לנו רבינו שאם נלמד משניות נוכל לצאת מזה, זה לא הולך ברגע אחד, זה לוקח זמן, גורסים משניות והולכים להתבודד ואומרים להקב"ה: רבונו של עולם מה אני יכול לעשות שיש לי את התאוה הזאת, תעזור לי רבש"ע, ואז נראה שנוכל לעמוד בנסיון.

מי שרואה על עצמו שהוא לא חכם צריך לקחת את העצות של רבינו, אני קצת עייף מהדרך, ואם התשובה לא ברורה תשאל שוב, אני חושב שאין כאן סתירה, מי שחכם קצת באמת אין לו נסיון, ואם אני רואה שיש לי את הנסיון, אני יודע בדיוק כמה רמת האיי קיו שלי, ואני יודע שאני לא חכם, ואעפ"כ נותן לנו רבינו עצות מרוב רחמנותו, ואומר לנו שאם נגרוס משניות נוכל לעמוד בנסיונות האלו, ואחרי ימים מרובים, ואני לא רוצה להפחיד אף אחד, אבל זה גם חיזוק, אז אני אומר לכם שאחרי ימים ושנים, לא מ'יעוט שנים שתי שנים', אלא אחרי ימים ושנים ממש, יזכו לתקן את הכל ולהשיג את החכמה, ונמצא את עצמינו במקום אחר לגמרי.

ש. מה עושים אחרי ששמעו לשון הרע על היכל הקודש?

ת. העצה היא לבקש מהקב"ה

‘שארגיראד, קרעמניץ, ומאהליב’, וכשנולד בן זכר לאחד היהודים באלו העיירות, הוא היה נותן סנדקאות לרב העיר, ופעם אחת נסע ר’ דוד צבי למקום רחוק, ובדיוק הגיע הרה"ק הרבי ר’ ברוך ממעזיבז לעיר, וליהודי אחד נולד בן, לכן הוא הלך לרבי ר’ ברוך וכיבד אותו בסנדקאות, אבל היה יום גשום מאוד, כמו שהיה היום בארץ ישראל, ורב העיר לא היה יכול להמשיך בנסיעתו, לכן הוא חזר לעיר, וכעת האברך בדילמה, מצד אחד רב העיר חזר והסנדקאות מגיעה לו, ומצד שני הוא כבר כיבד את הרה"ק הרבי ר’ ברוך, נכדו של הבעל שם טוב, והרבי ר’ ברוך היה ידוע כאיש תקיף מאוד, והשתמש במידת הגבורה, והגיע אליו האברך ואמר לו, אינ לי ברירה אני חייב להחזיר את הסנדקאות לרב העיר, אמר לו הרבי ר’ ברוך, על רב העיר אני לא יכול להקפיד, כי בכל מקום שהוא הולך, הולך אליהו הנביא לפניו, ומרים לו את שולי בגדיו.

ההרגשות של ר’ נתן בעבודת השם

אתם מבינים שאנחנו מדברים כאן מאיש גדול וקדוש מאוד, הוא לא לקח סתם את ר’ נתן לחתן, הוא אמר שהציעו לו הרבה שידוכים מעולים עבור בתו, אבל כזה עורף צח ונקי כמו שיש לר’ נתן הוא לא ראה, ור’ נתן היה עובד השם גדול, אבל כל עוד שאין לבן אדם צדיק, הוא מרגיש שחסר לו משהו, הכל נעשה ב’כלומר’, כאילו זה עשוי, לא מרגישים את האור בעבודת השם, לא מרגישים את הקב"ה, הכל נמצא בעיבור, הילד נמצא אבל לא נולד הוא בעיבור, כך זה נקרא בספרי קבלה, ‘מוחין דעיבור’, יודעים שיש הקב"ה ויש וולד, אבל זה לא נולד, אין כאן חיות, כשמתקרבים

הם יוכלו לצאת מזה, ולכן מגיע הס"מ ומוסיף טיפות לתוך האוזניים, שישמע דברי לשון הרע וליצנות על הצדיקים, אתה הולך לשם? אני לא רוצה לדבר כלום, אבל אני רוצה שתדע שזה לא פשוט... ואז הבן אדם נהיה גם חירש, לא מספיק שהוא עיוור ורואה עבירות, עכשיו הוא גם חירש ולא יכול לשמוע את דיבורי הצדיק שאמורים לקרב אותו בחזרה אל הקב"ה.

העניין הזה של לשון הרע נגד צדיקים קשור לסיפור ההתקרבות של ר’ נתן, ולכן נספר קצת על ההתקרבות של ר’ נתן לרבינו.

הילולת ר’ נתן

חסדי השם שזכינו היום להתאסף להילולא של רבינו הגדול ר’ נתן, אני לא יודע אם מותר להגיד רבינו, הרי יש לנו את רבינו, אבל מתחשק להגיד רבינו על ר’ נתן, כי בלי ר’ נתן אנחנו לא יודעים כלום מרבינו, מאור עינינו ר’ נתן הקדוש, ככל קצוות תבל מתאספים היום, איפה שיש יהודים כעת בעולם, מתכנסים עכשיו להילולת ר’ נתן, אספר קצת מההתקרבות של ר’ נתן, ונלמד מזה מה אפשר ללמוד מזה למעשה, ר’ נתן נהיה חתן אצל אדם גדול מאוד, רבינו הקדוש העיד עליו שהוא אדם גדול, רבינו אמר פעם לר’ נתן: חמין הוא צדיק, וגם הרה"ק הרבי ר’ ברוך ממעזיבז אמר עליו דברים גדולים.

גדולתו של ר’ דוד צבי

חמיו של ר’ נתן הגאון הצדיק ר’ דוד צבי אויערבאך זצ"ל, וקראו לו ‘דער גרויסער ר’ דוד צבי’ [ר’ דוד צבי הגדול], הוא היה רב בשלשה קהילות גדולות,

המגיד מזלאתשוב זצ"ל, והלך ר' דוד צבי לזלאתשוב וראה שם אש להבת שלהבת, אבל הציק לו מהאנשים שלעגו על הרה"ק מקאריץ, ולכן החליט שאין צדיקים ואין כלום.

אפילו צדיקים נופלים בלשון הרע

והחלטת ר' דוד צבי היתה חידוש גדול, כי הוא היה צדיק גדול, ואליהו הנביא הלך לפניו, אין לנו בכלל השגה בגדולתו וקדושתו, ארבעים שנה לא נטל ידיו ללחם מחומרות ודקדוקי הלכה, ארבעים שנה נרדם על מקומו עם נר דולק ביד, כדי שלא ישן שינה עמוקה שלא יפול ח"ו לידי מקרה לילה, ובכל זאת טיפות האוזניים שטפטפו לו באוזניים השפיעו עליו, הוא שמע לשון הרע על הצדיקים, והחליט מה שהחליט, בואו נשאל את האברך ששמע לשון הרע על היכל הקודש, מה היה עושה אם היה שומע לשון הרע על הרה"ק מקאריץ, היום לא ישמעו לשון הרע על הרה"ק מקאריץ, כי רבינו אמר שכל צדיק כשנסתלק, מסתלק עמו כל דרכו, אפשר להסתכל בספר 'אמרי פנחס', ולהתחזק באמרים שם, אבל אף אחד לא יגיד אני חסיד קאריץ, ובאמת צריכים ללמוד כל ספרי תלמידי בעל שם טוב, אבל רק בספרי רבינו מקבלים דרך כאילו שרבינו חי עכשיו ומוסר לנו את דרכו ועצותיו, כפי שרבינו אמר שהוא יעשה דרך שאף אחרי פטירתו תישאר הדרך לדורי דורות.

הצדיקים שר' נתן פנח

הרה"ק ר' נתן ישב בכל יום אצל חמיו, ושמע שמדברים נגד הצדיקים, אבל ר' נתן רץ מצדיק לצדיק, פעם אחת הגיע לצדיק הרבי ר' זושא, ור' נתן ישן עם הצדיק על מיטה אחת, לא היה כמו

לצדיק ומתגלה אור הצדיק, יש לידה, יוצא האור מהערפל.

הלשון הרע אצל הצדיקים

חמיו של ר' נתן היה עושה סעודה בכל צהריים, הוא אסף את בניו וחתניו, וכל המטרה היתה להזהיר אותם לבל יתקרבו לתופעה החדשה, שאנשים התחילו ללכת לאדמוריים, כך עשה בכל יום ויום, הוא הזהיר את הילדים שלו שלא להתקרב לצדיקים, ומה הסיבה שהוא עשה כך? הכל בגלל טיפות שהכניסו לו לאוזניים, כי הצדיק ר' דוד צבי הלך פעם לצדיק הקדוש ר' פנחס מקאריץ זי"ע, רבינו אמר עליו שהיה 'חד בדרא', רבינו אמר על ר' יודל מדאשיב, אשרי העיניים שראו את עיני ר' פנחס מקאריץ, אין לנו בכלל השגה בצדיקים האלו, אנשים חושבים שמה שיש היום זה מה שהיה פעם, אבל חז"ל אומרים אחרת, חז"ל אומרים אם ראשונים כמלאכים אנו כבני אדם, אם ראשונים כבני אדם אנו כחמורים ולא כחמורו של ר' פנחס בן יאיר, בכלל לא בהשגתנו להבין ולחשוב מי הם הצדיקים, היום זה משהו אחר לגמרי, היום אנשים רוצים להיות טוב ושבורים וכו', אולי אפשר להינחם בדברי רבינו שאמר [שיחות הר"ן שיחה ל"ו]: 'עוד יהיה זמן שמי שיהיה איש כשר פשוט יהיה חדוש גדול כמו הבעל שם טוב זכרונו לברכה', ולכן כשמגיעים ליתן שלום ולהזכיר הזכרות, אפשר לחשוב מדיבור זה, אני איש פשוט ואולי אנחנו כעת בזמן זה שמושיבים כאן בשולחן הכבוד איש פשוט, נו נו, בסדר, נחזור לסיפור, ר' דוד צבי הלך לצדיק מקאריץ, ומאוד מצא חן בעיניו עבודת הצדיק, אבל ראה שחלק מהחסידים לעגו על

מלכה, הגיעו ימי הסליחות, ור' נתן היה גר בנעמירוב, וראה שם את חבריו ר' ליפא שהיה בעל הבית, והוא אומר את הסליחות בנעימות, גם את המילים שאומרים בסוף במהירות, הוא היה אומר בנעימות יתירה כמונה מעות, אף בשאר ימי הסליחות ולא רק ביום הראשון, והבין ר' נתן שיש לו חיות גדולה בעבודת השם, ניגש אליו ר' נתן ושאל אותו, תגיד לי ליפא איפה אתה מסתובב, ליפא אצל איזה צדיק אתה הולך, גילה לו ר' ליפא: כאן לידניו בעיר ברסלב, שלידי העיר נעמירוב - היום זה מרחק של עשרים דקות נסיעה, אפשר גם ללכת ברגל, - הגיע נכד הבעל שם טוב, והוא הלהיב את לבו לעבודת השם, ור' נתן מיד הלך לרבינו ואז ראה שזה מי שצחק עליו בסולם.

ח"י פרקים משניות

כשהגיע ר' נתן לרבינו, אמר לו רבינו, אני רוצה שתגרוס כל יום ח"י פרקים משניות, מוהרא"ש אמר לנו, שכל מה שרבינו אמר לר' נתן שייך לכל אחד ואחד מאיתנו, וכשרבינו אומר בשיחות הר"ן שיחה קפ"ה שרבינו ציווה לכמה מאנשי שלומינו לומר ח"י פרקים משניות בכל יום, זה שייך לכל אחד מאיתנו, אנשי שלומינו היקרים, זה לא לוקח הרבה זמן, אולי בהתחלה זה נשמע מאוד קשה, אולי בהתחלה זה נשמע כמשהו הזוי, מי יכול לגרוס ח"י פרקים משניות, אבל כשמתחילים לגרוס בתמימות, באמונת חכמים, כי כך רבינו אמר, יראו שזה לא נורא, בהתחלה זה יקח שעה, אולי מי שקשה לו עם המילים זה יכול לקחת יותר, אבל אחרי תקופה כשמתרגלים למילים במשניות זה מתחיל לרדת בזמן, זה

היום שיש מיטות לכל אחד, הם ישנו ביחד על חתיכת קש על הריצפה, ושמע ר' נתן בחצות הלילה שהצדיק הרבי ר' זושא מדבר לעצמו, זושא זושא, אתה עוד תישן מספיק לאחר הקבורה, עכשיו הזמן לקום מהמיטה, זושא זושא תקום מהמיטה, ר' נתן סיפר שהדיבורים האלו נכנסו לו לעצמות, אחרי זה הלך ר' נתן להרה"ק הקדושת לוי מבארדיטשוב זי"ע, הקדושת לוי מאוד אהב אותו, וקרא לו נתן"ל שלי, חלק מהתורות בספר קדושת לוי נכתבו על ידי ר' נתן, והיה ביניהם קירבה יתירה, אבל עבר על ר' נתן מה שעבר, בבארדיטשוב היה מנהג שבכל מוצאי שבת עושים גורל ומי שעולה לגורל צריך לארגן את ה'מלוה מלכה', ופעם אחת עלה ר' נתן בגורל, ויצא לקנות בייגל למלוה מלכה, ובדרך חשב לעצמו, מה אני עושה כאן, על מה נבראתי, על מה אני מתייגע כל כך, ונכנס שם לעזרת נשים של בית מדרש ריק, הוא עוד לא ידע שאפשר לשוחח עם הקב"ה כדבר איש אל רעהו, ולקח תהלים, והתחיל להגיד מילה אחרי מילה, ובכה בכיות נוראות, הוא סיים חמישים מזמורים, ומרוב בכי נרדם, ואז הוא רואה בחלומו שהוא מנסה לטפס על סולם, הוא עולה ונופל, שוב מטפס ושוב נופל, ולמעלה בראש הגג הוא רואה דמות של בן אדם שצועק לו: יונגערמאן דראפע זיך און דערהאלט זיך [אברך, תטפס ותחזיק מעמד], לא ידוע מה היה המשך הסיפור של המלוה מלכה, אבל אחרי תקופה כשהתקרב לרבינו, הוא ראה שרבינו היה האיש שצחק מלמעלה שיחזיק מעמד.

ההתקרבות של ר' נתן

אחרי כמה שבועות מאותו מלוה

ומחר עוד קטע, ברוך השם אכשר דרא, היום מדפיסים גמרות של עוז והדר, ויש להם באמצע הגמרא קטעים שמתחילים בהדגשה, איפה שמתחיל קטע חדש יש הדגשה, זה מאוד עוזר לאדם להראות שאין כאן דף אחד ארוך, אלא קטעים קטעים, זו חכמה גדולה, ככה עושים אלו שעושים גליונות יודעים מחכמה זו, שלא כותבים דרשה אחת ארוכה, אני מקבל לפעמים מכתב של עשר דפים, אני מידזורק את זה הלאה, זה נראה כמו המכתבים שמגיעים מבית המשפט, מאות מסמכים שאין לאף אחד מושג מה כתוב שם, ולכן מחלקים את הדרשות בגליונות לקטעים, אותו דבר הם עושים בתוספות, כל קושיא וכל תירוץ בתוס' מודגש לעצמו, אותו דבר תעשו בח"י פרקים, תחלקו את זה לכמה פעמים ביום.

קבלה טובה – ח"י פרקים

כשרבינו אמר לר' נתן לגרוס משניות, התחילה סערה, אביו של ר' נתן היה יהודי נכבד, ר' נפתלי הערץ, והתחיל לצעוק על זה, מה זה הדבר החדש הזה, וכי לנתן שלי אומרים לקרוא משניות כמו שאומרים לילדים בכתה א', הוא הולך לקרוא תהלים, אבל ר' נתן הרגיש שמצא רבי שמדבר לנשמתו, וכשאנחנו מתכנסים בהילולת ר' נתן, אנחנו צריכים לקבל על עצמינו לגרוס כל יום ח"י פרקים במשניות.

העצות לשמירת עיניים

שאלו כאן קודם שאברך שואל שהוא לא יכול לצאת לרחוב בגלל הקושי בשמירת עיניים, כאן זה שונה מארצות הברית, בארה"ב עשו לנו נס שבימות החורף אין את הנסיונות של

לוקח חמישים דקות, ואחרי זה ארבעים דקות, מוהרא"ש היה אומר שלא צריך להגיד את זה בפעם אחת, אפשר לחלק את זה בכמה פעמים, כמו שאני אומר תמיד לחתנים ביום החופה שיכולים לחלק את התהלים לכמה פעמים ביום, כי מרוב לחץ שצריכים לסיים תהלים אין להם מוח לשום דבר, אז אני אומר להם, תגיד קצת בבוקר וקצת בצהריים, ואם אתם רוצים אתם יכולים לסיים תהלים, כי כשיש לחץ שחייבים לסיים את כל ספר תהלים זה לא באמת תועלת, עדיף לסגור את התהלים מאשר להיות בלחץ כל יום החופה, חבל על השעתיים של העצבים, תגידו תהלים ברוע, כמה שאפשר, אפשר לנוח באמצע, אותו דבר זה בח"י פרקים, צריך להודיע למגידי השיעור ולמלמדים שיגידו לבני הנעורים, שאפשר לחלק את הח"י פרקים לכמה פעמים ביום, שלא יגידו את זה מתוך לחץ לסיים.

לחלק את המשניות והגמרא ותוספות

מוהרא"ש עשה ספר ארך אפיים, זה סיפור ארוך איך נוצר הספר הזה, מוהרא"ש בעיקרון רצה רק לכתוב הקדמה על שמירת הזמן, והוא כתב כל הלילה הקדמה בנושא סבלנות, והוא ראה שיצא מההקדמה ספר שלם, והמשיך לכתוב כל היום והמשיך אחרי זה עוד לילה, ושם בפרק ט' במידת הסבלנות מביא מוהרא"ש שיש להודיע למלמדים ולמגידי שיעור ולכל מי שעוסק בחינוך, שאם מגיעים בגמרא לסוגיא ארוכה או לתוספת ארוכה, שלא יסתכלו על זה כמו איזה גזע עץ קשה שאי אפשר לנשוט ולהכיל, ולא רוצים בכלל להתחיל את זה, אלא שיחלקו את זה לכמה חלקים, וילמדו עוד חלק ועוד חלק, היום קטע

מיסוד היסודות, אתה לא יכול לפגוע באשתך ולהגיע כך לרבינו, תמכור את החפצים שלך, לא את החפצים של אשתך, בכל חייו אמר ר' נתן תודה לר' נפתלי על זה שמנע ממנו למכור את זה, ואף שבתחילה היא היתה נגד ההתקרבות לרבינו, אבל בסוף עם המון סבלנות זכה ר' נתן ואף היא עמדה וסייעה לבעלה להתקרב לרבינו.

לא לשבור את הבית

בהתחלה היה לר' נתן התנגדות גדולה בבית, הוא הגיע הביתה בחזרה מרבינו, וראה שהדלת נעולה, מה אתם הייתם עושים כשאתם מגיעים הביתה ואתם רואים את הדלת נעולה, כי היא נעלה את זה מבפנים, איך הייתם מרגישים, הרי יש לה טענות צודקות, אתה מבטיח לה כבר שעה שלימה שאתה מגיעה הביתה, ואתה לא מגיע, מה הייתם עושים, אברך הגיע אלי פעם ואמר לי, ראש ישיבה, 'עד כאן', הולך להיות כאן גט, אל תדאגו זה לא אברך מכאן, זה אברך מחו"ל... שאלתי אותו מה קרה, הוא אומר שכל הלילה הוא ישן בבית מדרש, כי היא נעלה לו את הדלת, אמרתי לו, נו, מה כבר קרה, היא לא צריכה לפייס אותך עכשיו, זה אולי לא נכון שהיא עשתה פעולות כאלו מרוב טירחות וטירדות, אבל אתה צריך לדעת שאין לה כלי מלחמה, זה הדבר היחיד שהיא יכולה לעשות, היא יכולה לנעול את הדלת וזהו, מה אתה רוצה ממנה, היא בטח מרגישה רע עם זה, והיא מתחרטת, אבל היא לא צריכה לפייס אותך, היא לא סתם נעלה את הדלת, אתה כבר מבטיח כמה שעות שתבוא הביתה ואתה לא מגיע, אבל אצל ר' נתן זה לא היה הסיבה שהוא לא עזר בבית,

שמירת עיניים ברחובות, מרוב קור אנשים לא מסתובבים ברחוב, ומי שכן מסתובב, הולך כשהוא מכוסה לגמרי מכף רגל ועד ראש, אתם יכולים לשמוע בדרשות שרק בימות הקיץ מדברים על שמירת עיניים, בחורף אנשים קופאים בחוץ, אבל כאן בארץ ישראל יש את הנסיונות בכל השנה כולה, וכאן מגיע רבינו ונותן לנו עצה, תתחיל לגרום משניות, בהתחלה זה יהיה מאוד קשה, אין לזה טעם, לגרום עוד פרק ועוד פרק, אבל רבינו נותן לך הזדמנות להתקשר עם התנאים הקדושים, באמצע הלימוד הראש מזכיר לך את כל הבעיות שלך, ויש לך הזדמנות להזכיר את עצמך אצל התנאים, תספר את הבעיות שלך לר' יהושע, ולר' אליעזר, לר' טרפון ולר' שמעון, להלל ולשמאי, בעולם מסתכלים על דרך הלימוד בצורה מוזרה, מה זה הדבר הזה שאומרים גמרא, אבל מי שיש לו אמונת חכמים בתמימות ופשיטות, יוכל לראות עם הזמן שינוי אדיר לטובה, הוא יקבל מוח נקי.

החשיבות של שלום בית

ולא רק המצב הרוחני נהיה יותר טוב כשגורסים משניות, לא רק שמרגישים קרבת אלוקים, אלא גם המצב בבית יתהפך לטובה, כל השלום בית יהפוך לדבר נעים וקדוש, כשר' נתן התקרב לרבינו לא היה בידו מעות לנסוע לרבינו, ולאשתו היתה מטפחת יקרה שקראו לזה שטערן-טיכל, שהיה שם אבנים יקרים, יש חצרות שעדיין הולכים עם זה בליל שבת, ור' נתן רצה לקחת את זה ולמכור את זה כדי שיהיו לו מעות לנסיעה, פגש אותו ידידו ר' נפתלי ואמר לו, אל תעשה את זה, אתה לא יכול להגיע בצורה כזאת לרבי הזה, אצל רבינו שלום בית הוא

הסיבה היה שהוא נסע לרבי, ולכן נעלו אותו מהבית.

לשבועיים מהבית, ולכן יצא ר' נתן מהבית.

כך היה הדרך באותו זמן

אבל כשמדברים מהנסיעות של ר' נתן לרבינו, צריך לדעת שרק פעם היו נוסעים כך, בזמנינו אסור לעזוב את האשה לתקופות ולברוח, כשקוראים את הספר 'פעולת הצדיק', אפשר לחשוב שר' נתן התנהג כמו פליטעס [מבוהלים ומבולבלים], כי מוהרא"ש היה צועק על אלו שבורחים מהבית ויושבים חודש במירון, ואמר עליהם שהם פליטעס, ואנשים שואלים הרי מוהרא"ש עצמו מביא שר' נתן ברח לתקופות ארוכות מהבית, האם הוא היה פליטע? המושג הזה 'פליטעס', שומעים רק בברסלב, כי רבינו אמר שאי אפשר להיות ירא שמים בלי התבודדות, ואז שאלו את רבינו על צדיק פלוני [כמובא בליקוטי מוהר"ן חלק ב' סימן ק'], וענה רבינו שגם צדיק פלוני מדבר עם ד' ועושה התבודדות, ואז שאלו על עוד ועוד צדיק, עד שהגיעו לאחד שבוודאי לא עשה התבודדות, אני לא מבין בכלל איך שאלו כך את רבינו, אבל כך היה [נכפי שמובא בשיחות הר"ן שיחה רכ"ח], וענה רבינו, שאכן הוא איש כשר אבל אנשים כאלו הם פליטעס, אנשים מבוהלים ומבולבלים, שלא יודעים מה לעשות בחיים. מוהרא"ש היה מאוד בחריפות נגד לצאת מהבית, שלא יסתובבו בלילות מחוץ לבית, חוץ מהנסיעה לראש השנה לרבינו, והסיבה שר' נתן נסע לתקופות מחוץ לבית זה כי אז היו חיים כך, כשיהודי רצה לבקר את אביו הוא היה צריך לנסוע לכמה ימים, כשמישהו רצה לקנות משהו הוא היה צריך לצאת לשבוע מהבית, כמישהו רצה לעשות מסחר הוא היה חייב לצאת

לחיות בבית

וכשר' נתן הגיע לביתו וראה שנעלו לו את הדלת בבית, הלך לאביו, ואז ראה שגם אביו נעל לו את הדלת, ואז הוא חזר לרבינו, וגם רבינו נעל לו את הדלת, ואמר לו שילך הביתה, אבל כל זה היה רק בהתחלה, בסוף היא תמכה בו ועזרה, לו ולכן הודה ר' נתן בכל ימיו לר' נפתלי שלא נתן לו למכור את המטפחת של אשתו, מקודם שאלו פה שאלה מאוד קשה וכואבת, אשה שואלת מה היא יכולה לעשות שהילדים בוכים בבית, והבעל רץ החוצה, הוא עסוק בבית מדרש לקרוא מודעות, כל יום יש כאן חדשות בארץ ישראל, יש 'מצב' בכל יום, כמובן לשם שמים, צריך למחות במקום פלוני כי מגיעים לקחת בחור לצבא, ואז צריך ללכת למקום אחר, ומה יהיה עם האשה והילדים, כשיצא לי להגיע לכאן לדבר לאנשי שלומינו בארץ ישראל, אני רוצה לדבר אליכם, בפרט לאברכים הצעירים שיש לכם ילדים קטנים בבית, אנא תגיע הביתה ותעזור בבית.

המכתבים בעצתו אמונה בשבילך ולא לחכות אותה עם המכתבים האלו

וכשאתה מגיע הביתה, תחייך בבית, ואל תתווכח בבית, ואל תכה את אשתך עם 'עצתו אמונה', המכתבים מיועדים בשבילך, ולא כדי להכות בה, אם היא רוצה משהו, אל תגיד לה שבעצתו אמונה כתוב אחרת, אם אשתך רוצה שתעשו שמחה שאצלה זה נקרא נורמלי, תעשה כרצונה, המכתבים מיועדים אליך, אם ישאלו את דעתך, אתה תדע

סבלנות מרובה, ולתת המון מילים טובות בבית, ולא להיות קמצן בבית, תנסו להיזכר מי היו החברים שהגיעו לתגלחת של הבן שלך, מי היו החברים שהגיעו לאירוסין שלך, מי היו החברים שהגיעו לחתונה שלך, הם היו חברים הכי קרובים, ואיפה הם היום, אין לך כבר שום קשר איתם, ומי היו החברים שהגיעו לשלום זכר של הבכור שלך, היה שלום זכר עד עלות הבוקר עם משקאות חריפים וכו', ואיפה הם יום, הם לא מכירים אותך, ומי הם החברים שהיו בבר מצוה של הבן שלך, אולי שנים מהם עדיים מכירים אותך, אבל מי היה איתך בכל התקופה הזאת, מאז השלום זכר והבר מצוה והאירוסין וכו', היחידה שהגיעה איתך היתה אשתך, חברים מתחלפים כמו בגדים לכביסה, אבל אשתך נשארת לידך, הרה"ק ר' אברהם ב"ר נחמן ראה פעם חסיד ברסלב מדבר לא יפה לאשתו, וגער בו ר' אברהם ב"ר נחמן ואמר לו: וכי חסיד ברסלב מדבר כך לאשתו. ואם תענה לי שהיא גם לא מדברת אליך יפה, אני רוצה להגיד לך שאין שום שיחה מר' אברהם ב"ר נחמן שהאשה צריכה לדבר יפה לבעלה, יש רק שיחה לנו הבעלים, וכי חסיד ברסלב מדבר כך לאשתו, אין שיחה שהאשה צריכה לדבר יפה, אלו מתנות מן השמים אם יהודי זוכה שאשתו מדברת יפה אליו, כדברי חז"ל [יבמות סג]. זכה עוזרתו לא זכה כנגדו.

הפצה

כשהתכנסנו היום להילולת ר' נתן אני רוצה לדבר על עוד נושא אחד, ר' נתן עבד קשה בכל ימיו עם ספרי רבינו, הדפיסם והפיצם על פני תבל, ר' נתן היה איש מבוגר, ונסע בגשמים ובקור

איך לסדר לעצמך את החיים, אבל אם היא רוצה שמחה רגילה, תעשה כרצונה, אם היא רוצה ללכת להוריה, תלך איתה, על אף שכתוב שהכי בריא זה להיות בבית, כי המכתבים מיועדים אליך ולא אליה, אם אתה רוצה לצאת לבלות, ואתה רוצה כל הזמן לברוח מהחיים האמיתיים, תקרא את המכתבים שזה לא בריא לצאת לשבתות עם חברים, הכי בריא זה להיות בשבת בבית, אם ממש משעמם לך בבית ואתה הולך השבוע לשבת לאח שלך, ובשבוע הבא לאחות שלך, תקרא את המכתבים שהכי בריא זה להיות בבית, אבל אם אשתך רוצה ללכת לאח שלך, יאללה, תלך איתה, ויהיה לכם שבת נפלאה, אל תכה אותה עם המכתבים, כי אז היא תרגיש בצדק ש'היכל הקודש' החרیب לה את החיים, אם היא אומרת שהיא צריכה טיפול, אל תגיד לה שבעצתו אמונה כתוב שהמטפלים גנבים ולא יכולים לעזור לעצמם וכו', המכתבים האלו מיועדים בשבילך, אם אתה יושן הרבה, תגיד תודה להקב"ה שאתה יכול לישון, ואל תלך לטיפול על זה, ואם יש לך תיאבון תגיד תודה להקב"ה שיש לך תיאבון ואל תרוץ למטפלים, ואם יש לך פחדים בלילה, תדע שלכולם יש פחדים בלילה, ואם אתה מפחד מהמלחמה, תדע שלכולם יש פחדים, הראשון שמפחד זה המטפל, כי הוא שם מודעות על פחדים שמדברים אליו, אבל אם אשתך אומרת שהיא צריכה טיפול, תגיד לה: בוודאי, תלכי, אדאג לך לכסף עבור הטיפולים, אל תכה אותה עם המכתבים.

לא לרוץ לחברים שמתחלפים כמו

גרביים

צריך לרחם עליהן, ולהיות עם

עשרת המזמורים, אנא ואנא תקחו ספרים ותעשו הפצה, יש כאן עירוב בכל עיר ועיר, ולכן אפשר ללכת ולהפיץ, באמריקה אי אפשר לטלטל בכל מקום אבל כאן אפשר לטלטל, והאברך יקרא את הגליון ויראה שהאורשר נמצא בבית שלו, האוצר נמצא אצלו בבית.

בשבת המוסדות

בסיום דבריי אני רוצה להודות ולשבח את הקב"ה על המוסדות בארץ ישראל, אנשים חלמו כאן כמה שנים על הדבר הזה, הם כל כך קיוו שאולי יבוא יום ויוכלו לשלוח את הילדים למוסדות בבני ברק וירושלים, לתת לילדים את מה שאנחנו חושבים שזה טוב בעבורינו, זה מתנה מהקב"ה שיש כאן מוסדות, אספר לכם קצת מסיפור ההתקרבות שלי, כשאני התקרבותי למוהרא"ש בערך לפני עשרים ואחד שנה, אמרו לי החברים בהיכל הקודש, שאני חייב להישאר מחובר לקהילה מסוימת, כדי שיהיה לי איפה לשלוח את הילדים שלי, ולכן אני יכול להאזין לדברי מוהרא"ש בהצנע ובשקט, אבל אני חייב שיהיה לי מקום מסודר לילדים שלי, ולכן חייבים שייכות עם קהילה מסודרת, אולי כאן קוראים לזה 'קופת חולים'... שיש לכל אחד כרטיס חבר לקהילה מסודרת, כי כאן בהיכל הקודש אין מקום מסודר לילדים, הקב"ה עזר לי ודחפו אותי לקיר והוה מה דהוה עד שהצטרכתי ב"ה לפתוח מוסד לילדים.

המניעות

הכל התחיל כשמוהרא"ש אמר לי לפתוח ישיבה, וכך עשיתי, ואז התחיל מסע לחצים כדי לסגור את הישיבה, קודם התחילו להלחץ אותי, ומוהרא"ש

כדי לטפל בהן, באותה תקופה לא היה אפשרות להדפיס את ספרי רבינו בברסלב, כי ברוסיה לא נתנו להדפיס ספרים, ור' נתן שכבר תפסו אותו פעם אחד שהדפיס בלי רשות, כבר לא היה יכול לסכן את עצמו שוב, אז הוא נסע למדינה אחרת להדפיס, ועבד קשה על הספרים, ולכן צריך כל אחד מאנשי שלומינו לחשוב מה הוא יכול לעשות למען ההפצה, צריך לקחת שקית של חוברות וגליונות ולהפיץ, יש מפיצים שהראש שלהם לא נמצא במקום הנכון, הראש מונח בכסף, הם מלאים בקטנות הדעת, קיבלתי מכתב ממפיץ שהוא כבר תפס לפני הרבה זמן צומת מסויים, הוא יושב שם תחת הדקל, ומי שמגיע לשם זה השגת גבול, והשני צועק שזה שלו, והוא שואל אם להזמין את השני לדין תורה, כשאני רואה שהראש נמצא בכסף, אני לא יכול לעזור, שד' ירפא אותו, אני קיבלתי ממוהרא"ש שאסור לחשוב מכסף, כסף מגיע מהקב"ה, אם בן אדם פתח חנות של טשולנט, והחבר שלו פותח חנות כזאת מולו, השני לא יכול לקחת אגורה אחת מהראשון, הקב"ה נותן לכל אחד די מחסורו.

להפיץ גליונות

חייבים לארגן הפצה בכל עיר ועיר, לעשות גבאים נוספים בכל עיר, והגבאי יהיה ממונה על הגליונות שיפיצו בכל בתי הכנסת שבועיר, שאנשים ידעו שיש הקב"ה בעולם, ושיש דרך לכל אחד לחיות כאן חיים מתוקים, ואפשר לחיות עם הקב"ה, ושכל אחד ידע שהוא לא כשלון, ואם הוא נפל הוא יכול לחזור בתשובה, הצדיקים נתנו לנו תיקונים, רבינו גילה לנו את סוד תיקון הכללי, אם נפלת ופגמת, תלך למקווה ותגיד

שהגיע לדואר והיא לא יודעת מה יהיה עם הילדים, וד' עזר לי, וכמה חברים שלי התיישבו איתי לטכס עצה, המנהל ר' אברהם משה ור' אהרן וועבערמאן ועוד כמה חברים בודדים, והחליטו לפתוח תלמוד תורה, והלכנו למוהרא"ש ואמרנו שאנחנו פותחים תלמוד תורה, אמר לנו מוהרא"ש דיבור אחד 'אם אתם פותחים אי אפשר לסגור', וב"ה שעשינו את זה, ועכשיו רואים שהתקיים מה שיוסף הצדיק אמר לאחיו, 'ועתה אל תעצבו ואל יחר בעיניכם כי למחיה שלחני אלוקים לפניכם', כי אם הילדים שלי היו נשארים באותו מוסד, הילדים שלי היו אומרים לי היום, אבא אם אתה נוסע לאומאן אתה מבייש אותנו במוסד שלנו, ויכול להיות שלא הייתי נוסע היום לאומאן, כי אבא לא יכול לראות את הילדים שלו בוכים, יש לי חברים שלא מגיעים לאומאן כי הילדים שלהם מתביישים עם הנסיעה לאומאן, ועוד מעט הם כבר הולכים מהעולם ואז יחפשו תירוצים למעלה... הנס הגדול שיש לנו שהילדים שלנו נושמים את רבינו מגיל צעיר, ויש דברים שהילדים שלנו עוד יותר מאיתנו.

המניעות בהקמת הישיבה

לפני כמה שנים קיבלתי מכתב מהמנהל ר' יצחק שהוא פתח תלמוד תורה כאן בירושלים, אמרתי לו את מה שמוהרא"ש אמר לי, שאין דרך חזרה, אני לא אמרתי לפתוח, אבל אם פתחו אי אפשר לחזור, אני זוכר כשפתחתי את הישיבה לא היה לי מקום, אני אמרתי לכולם שאני פותח ישיבה ביום ראשון פרשת נח, וההורים שאלו איפה הישיבה, אמרתי להם שאי אפשר עדיין לספר, והאמת שלא היה לי מה לספר, והבנתי

מאוד חיזק אותי, ואז התחילו להלחיץ את אשתי, והתחזקנו יחד, ואחרי זה ניסו לעשות המון טריקים כדי שאסגור את הישיבה, אני התפללתי באיזה בית כנסת ליד הבית שלי, והם הלכו לרב של הבית כנסת שהוא חייב לזרוק אותי, אמר להם הרב, שיש לו צוואה מאביו לא לזרוק שום יהודי מהבית כנסת, אמרו לו העסקנים שהם יגידו לכולם לעזוב את הבית כנסת, אמר להם הרב, תעשו מה שאתם רוצים, אבל לי יש צוואה מאבא שלי ואני לא יכול לשנות את זה, אני לא יכול לזרוק אף אחד מהבית כנסת, אני מאוד מכיר לו טובה עד היום, אני עד עכשיו הולך שם למקווה ואני מזכיר לו את זה ואני מכיר לו טובה, ואז החליטו האנשים האלו שהם ימתינו לי עם מקלות בשבע בבוקר כשאני הולך למקווה, וד' עזר לי ועשה לי נס, ואחד האברכים שהאזין לתוכנית התקשר אלי ואמר לי לא לבוא למקווה למחרת כי מחכים לי, ולא הלכתי, והם חיכו לי שעתיים ולא הגעתי, ואז הם החליטו שאולי היה לי אונס ויחכו לי למחרת ואותו אחד התקשר שוב שלא אגיע, וכך ביום השלישי, אבל ביום הרביעי אמר לי שאני יכול להגיע, והגעתי ומאז לא עשו לי כלום שם, וכשראו שזה לא עובד, הם החליטו להלחיץ אותי עם הילדים, והם הלכו להפעיל לחץ על המוסד של הילדים שלי, זה היה בחודש אדר תש"ע, אבל ד' עזר לי נס ולא זרקו את הילדים שלי באמצע הזמן, אלא הם שלחו לי מכתב שהילדים לא יוכלו לחזור באסרו חג פסח.

פתיחת התלמוד תורה בארה"ב

אני ישבתי אז בישיבה, ואשתי מתקשרת אלי בבכי שהיא פתחה מכתב

כאן, ובערך חמישים אחוז מהכסף מגיע מאנשי שלומינו כאן בארץ, אל תתנו את הצדקה לארה"ב, חיך קודמין, שהבנים שלכם יתנו לכם לנסוע לאומאן, תמשיכו לתת כאן את הצדקות ולא תצטרכו להדחיק את הראש ישיבה בארה"ב, אני מקווה עוד לפני פסח לבוא שוב למסיבה נוספת למען החזקת המוסדות, אני מקווה שכל התקציב יוכל להגיע מאנשי שלומינו כאן בארץ.

הפרנסה נמצאת כאן בארץ ישראל

היה כתוב פעם ב'עצתו אמונה' שיבוא יום שאנשי שלומינו בארץ ישראל יחזיקו את המוסד בארה"ב, אני לא זוכר את הלשון, זה קטנות הדעת של אנשי ארץ ישראל שחושבים שהכסף נמצא בארה"ב, חז"ל מספרים על כהן שרצה לנסוע לחו"ל לצורך פרנסה, ולימד את אשתו לראות את הנגעים בזמן הזה, והסביר לה שכל שעה ושעה מקבלת חיות מהמעייין שלה, ואם יבש המעיין יבש השיער, ושאלה אותו אשתו, אם הקב"ה ברא מעיין לכל שעה ושעה, וכי הקב"ה לא ברא לך מעיין לפרנסתך, וכי אתה צריך לצאת לחו"ל לגייס כסף.

לדעת מה מוכרים כאן במוסד

רבינו אמר לר' נתן [שיחות הר"ן שיחה א']: 'אייערע קינדער זאלט איר מודיע זיין וואס דא האט זיך געטאן' [תודיעו לילדים שלכם מה היה כאן], ור' נתן מביא את השיחה הזאת וכותב שרבינו אמר דיבור זה 'ברתת ובזיע ובהתלהבות נורא', אני מודה להקב"ה שאנחנו יכולים לחנך את ילדינו שיגדלו ילדים בריאים, קיבלתי מכתב מאברך שכתב שהוא לא רואה שמכניסים בילדים שלנו חומר לימודי ברמה, אני

שיש איזה רב שמוכן שנבוא אליו לבית כנסת שלו, והגענו לשם, והרב מגיע ואומר לנו מה אתם מחפשים פה, אמרתי לו שבאנו ללמוד כאן עם הבחורים, אמר לי הרב, תצאו מפה הרגע, אל תפחדו כי אז הייתי אברך צעיר ונבהלתי מזה... עוד לא הייתי ראש ישיבה, ואני עומד ברחוב עם בחורים וגמרות, חלק מהבחורים הגיעו עם ההורים שלהם, והם שואלים איפה הישיבה, אמרתי להם שזה היה צריך להיות כאן, ועוד כמה דקות ידעו בדיוק, ואני ראיתי מול עיני שני בניינים נכנסתי שם בין הבניינים ובכיתי אל ד', רבש"ע אנא אלך מרוחק, איך אני יכול לברוח מכאן מחוץ לגבולות ארה"ב, ובדיוק עבר ר' אהרן וועבערמאן עם הרכב הגדול שלו, והוא שואל אותנו מה קורה, אמרתי לו שעשו ממני צחוק ואין מקום, הוא ביקש כמה דקות, הוא התקשר לחבר שלו שהיה לו אולם ושכר ממנו את האולם לכמה ימים, זה היה אולם לאירועים קטנים יותר, הוא לקח אותנו עם הטנדר, וב"ה עד היום ר' אהרן עוזר לי כאן עם המוסדות בארץ ישראל.

לתת את הצדקות למוסדות בארץ ישראל

התקציב למוסדות כאן בארץ ישראל זה בערך שמונים אלף דולר לחודש, זה מאתיים וחמישים אלף שקל, זה נשמע יותר מפחיד אם אומרים רבע מליון שקל בכל חודש, זה הוצאות שיש לנו לג' התלמודי תורה וג' הבתי ספר, בירושלים בני ברק וטבריה, ולישיבה בירושלים, עם כל ההצטרפויות שיש, ברוך השם שיש עזרה גדולה מאנשי שלומינו כאן בארץ, מ'פסח שני' האחרון, כשהניחו את האבן הפינה שאנשי שלומינו ישתדלו לתת את הצדקה שלהם למוסד

הוא מפחד מזה, ועל זה לבד אני שולח את הילדים לתלמוד תורה, כל כך נהניתי כשבחנתי את הבן הקטן שלי, והוא לא ידע מה ליהנות, הוא אמר תרגום לא נכון על פרשת ויגש, אבל הייתי כל כך שמח מזה, וידעתי שהוא לא ישנא את החומש, הוא לא ישנא את הקב"ה, הוא יאהב את התהלים, וכפי שאמר רבינו [חיי מוהר"ן סימן תק"כ] אני מקנא את ר' יוסקה שאומר תהלים בתמימות ובפשיטות.

לכתוב מכתבים

אברכים יקרים אני רוצה שתכתבו לי מכתבים, ותכתבו לי גם אם אני לא עונה לכם בחזרה, אברך אחד אמר לי שהוא כתב לי מכתב לפני חצי שנה והוא לא קיבל תשובה, ויש לו עוד הרבה נושאים בוערים לשאול, אבל הוא לא קיבל תשובה, לכן חשב על מה יש לו לשאול, והאמת היא שעל אותה שאלה ששאל אולי לא באמת היה צריך לשאול, אבל אולי על השאלה הבאה הוא היה מקבל תשובה תוך כדי דיבור, תוך כדי זמן אמירת 'שלום עליך מורי ורבי', יש כאן אברכים שקיבלו תשובה תוך כדי דיבור, ויש להם גם שאלה שלא קיבלו תשובה שנה שלימה, והרבה פעמים עצם זה שלא מקבלים תשובה זה כבר תשובה.

לנסוע ממרחקים למוסדות

אני מודה לר' אהרן ולכל הגבאים והעסקנים, לפני כמה שבועות נהיה כאן סערה מההורים ששמעו שהולכים לסגור את המוסדות מכל הערים כדי לרכז את כל המוסדות בעיר אחת בבנין גדול ומורווח, אבל למעשה התוכנית הזאת נעצרה, כי לאנשים היה הרבה טענות על זה שסוף סוף הצליחו לשכנע בבית לשלוח את הילדים למוסד,

יודע מה מוכרים אצלינו, בחנות דגים מוכרים דגים, ובחנות בשר מוכרים בשר, אני יודע מה מוכרים כאן במוסד, הדבר הראשון זה שאצלינו במוסד הילדים שלך לא יסחבו אותך מרבינו, והדבר השני שכאן לא יפגעו בילדים שלך, הם יגדלו ילדים בריאים בעז"ה, יכול להיות שהוא לא ידע את ה-ל"ט מלאכות בגיל שש, גם אני לא יודע את כל ה'אגלי טל' על ה-ל"ט מלאכות על אף שלא למדתי בברסלב, אני יודע רק כמה דברים קטנים, אולי יום יהיה וכולם ידעו את ה-ל"ט מלאכות, אבל לא בגלל זה פתחתי את המוסד, המוסד נפתח כדי לשמור על כבוד הילדים ולא לפגוע בהם, אין לכם מושג כמה שומרים על כבוד הילדים הקטנים ביותר.

הילדים יאהבו את היהדות ואת הקב"ה

אם משהו קורה והילד מרטיב וכדומה, המלמדים עושים בחכמה יתירה, שהילד לא ירגיש כלל שמישהו יודע, המלמדים כאן יודעים שלא נותנים כינויים לילדים, אני הייתי מלמד במוסד אחר, וישבתי בחדר מלמדים ושמעתי שם איך שהמלמדים מכנים את הילדים ואומרים, הרי הילד הזה הוא בהמה, והילד הזה הוא שוטה, והילד הזה פרה אדומה, והילד הזה עגלה ערופה, שיתבייש לו המלמד הזה, אסור לו להיות מלמד, הם גורמים שהילד יסגר לכל החיים, איך אפשר בגלל קצת כבוד עצמי, לקחת ילדים ולשים אותם על כמה ולעשות להם מבחן פומבי ולבייש אותם ברבים, והכל בגלל קצת כבוד, אולי אתה לא מבין מה שאני מדבר כי אתה מהאחוז הבודד שלא מפחד לעלות על במה, אבל רוב הילדים מפחדים מהבמה, וגם אם מכינים לו את התשובה

שהילדים מחכים לזה כל השנה, לאדם מבוגר זה קשה מאוד, השנה חשבתי באמצע שזהו זה, אמרתי להקב"ה אני לא יכול יותר לעשות כלום, לא משניות ולא כלום, אני יכול רק לשכב ולהסתכל עליך, אבל לילדים לא קשה לנסוע לתלמוד תורה לעיר אחרת, והשאלה היא האם ההורים רק רוצים או האם ההורים רוצים באמת, יש מישהו שרוצה גלידה, ויש מישהו שאומר 'זה יקרה', יהיה לי גלידה, כי הוא באמת רוצה, יש מישהו שרוצה לשלוח את הילדים לברסלב אבל בתנאי שזה ממש ליד הבית שלו, יש אנשים שמוכנים ללכת למקווה כל יום, אבל בתנאי שזה ממש מתחת לבית שלהם, מוהרא"ש הלך למקווה כל יום, והם גרו בברונקס, שם אבא שלו פתח בית כנסת, אבל לא היה שם מקווה, רק במרחק שעה הליכה, ומוהרא"ש ראה כתוב מהאריז"ל שבכל השבוע צריך ללכת למקווה, אבל בשבת חובה ללכת למקווה, ולכן הלך מרחק של שעה הלך ושעה חזור כדי להגיע למקווה, כי הוא באמת רצה ללכת למקווה.

ד' יעזור שיתרבו משפחות מרובות, ויהיה אפשרות לבנות מוסד בכל עיר, אבל בהתחלה יהיה יותר קל כשפותחים במקום אחד, והמקום רחב ידיים, מצד אחד יותר נוח שהילד יורד מהבית עם שקית שוקו ותוך כמה דקות הוא בתלמוד תורה, אבל מצד שני יותר נוח עם יהיה לילד כיתה רחבה עם חצר רחבה, ולא יעמוד באותו מקום כל היום, אני לא החלטתי מה לעשות, אני רק רוצה שתבינו מה קורה כאן, אני מנסה בכל כוחי לעזור לגבאים ולעסקנים, לר' אהרן ולר' יצחק. אשרינו מה טוב חלקינו שזכינו להתקרב לרבינו.

ועכשיו הולכים לסגור להם את המוסד, אני לא אומר לכם שאני הולך לעשות את זה, אבל אני רוצה שתבינו את זה, בארה"ב כשפתחתי את התלמוד תורה בויליאמסבורג בתש"ע, כולם ידעו שלא משנה איפה גרים, הם ישלחו את הילדים לויליאמסבורג, מבארא פארק שולחים את הילדים כל בוקר, נסיעה של שעה שלימה, כי לא רוצים שהילדים יסחבו את ההורים מרבינו, יש אברכים ששולחים את הילדים ממקום שנקרא 'סטטן איילנד', זה יותר רחוק מבארא פארק, וההורים שולחים את הילדים לתלמוד תורה הפשוט הזה, שמלמדים שם השגות פשוטות, ומספרים שם סיפורי תפילה, ומלמדים את הילדים שיזהרו שלא יגעו בהם, ושיאהבו את השם, יש ילדים שמגיעים בכל יום ממאנסי לויליאמסבורג, והרבה משפחות במאנסי מבקשים שנפתח שם תלמוד תורה, ואני אומר להם שאני לא יכול לפתוח שם תלמוד תורה, ומי שרוצה שישלח לויליאמסבורג, לפני המלחמה באוקראינה הייתי נוסע פעם בשנה עם הבחורים לקברי צדיקים, והייתי פוגש שם שלוחי חב"ד, ופגשתי פעם שליח בברדיטשוב ושאלתי אותו מה הוא עושה עם הילדים, ואמר לי שהם נוסעים כל יום עד לוילעזניק, דרך של שלוש שעות כל יום, והוא בכלל לא הבין על מה אני מתפעל.

לילדים לא קשה הנסיעות

אתם צריכים לדעת שלילדים הנסיעה לא קשה כמו להורים, אנשים שואלים אותי איך אני סוחב את הילדים לנסיעה לאומאן, עם רכבת ואוטובוס וטיסה ורכבת ואוטובוס, ואמרתי להם

לשמיעת השיעורים

קול ברסלב: 9191-444-1212

– פנימי –

יוצא לאור על ידי תלמידי היכל הקודש
בני ברק יצ"ו

להערות והארות: ushiseb@gmail.com